

REGÉLŐ.

Pesten vasárnap januar 17^{kén} 1841.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

Egy pár genie a' sok közül.

(Folytatás.)

Szalahné a' kocsi puha szögletébe temeté fáradt tagjait; behuntya szemét, 's kellemes emlékek szárnyain engedé repkedni képzelő tehetségét. — Hm! — gondoló magában — Emmi semmit sem szóllt, hogy e' két urat ismeri. E' titkot egészen magába zárá. Ez — nagyon csalatkoznám — ha nem volna szerelem. — Most egy kérdést intézett önmagához, valljon melyik a' kettő közül? — A' gróf fiatalabb és fensőbb rangú — de Emmi soha sem adott illyesmikre sokat. — „Nem, soha sem fogom őt kényszeríteni. Válassza akármellyiket! De — folytatá — a' gróf nem állja ki Falkay mellett a' hasonlítást. O milly finom, mi vonzó, mi figyelmes ur, és mint tud beszélni! Ugy gondolnám, Falkay lesz az igazi. Már úgy van, neki kell lenni. — És most szép reményeknek engedé magát által, mellyeket képzece ecsetelt; szive megtölt; szemeiből nagy könnyűk peregetek-le arczán. — Haza ért; leányának nem szóllt, de erősen feltette, hogy őt szigorúan fogja tapasztalgatni.

Álmában leánya majd Falkayné, majd gr. Zámolyiné, 's a' lakodalom fényes volt; Emmi a' tisztelet és kitüntetésnek hosszú lánczán ment-át. Bevezettettek mindketten (mint képzelni lehet) minden főbb uraságnál, sőt — 's itt a' jó dáma annyira reszketett még álmában is, hogy ha ki őt látja lázosnak vélné — sőt mondom, az udvarnál is. — Most Falkayné volt Emmi; születése napját inneplék terjedelmes jószágain. — Falkay özszezhivatá a' jobbágyokat, 's fél évi adójokat elengedé; a' jobbágyok térdre hullottak Emmi előtt, 's a' hirlapokban „ritka nagylelkűség példája“ czim alatt közöltetett Falkay nemes tette; az egész ország Falkayról, 's annak szép és hű nejeről, Szalah Emmiről beszélt. — Majd változott a' szintér, 's Emmi gróf Zámolyiné volt. — Pesti nagy-

szerű palotájának erkélyén ültek; minden elmenő mélyen hajlott-meg, 's egészen levevé kalapját. Kocsi robogott, 's a' cseléd jelenté: „gróf ez 's ez — herczeg ez 's ez“ — és ő leányával a' thea-asztalnál a' napi ujdonságokkal 's finom társalgásával mindek figyelmét megnyeré, 's ő herczegsége elégülten, magasztaltsággal távozek-el. Még a' párolgó thea-edények el sem szedettek, midőn egy genialis külsejű fiatal férfiú lép-be, 's térden kéri ő nagyságát, Zámolyi Emmi grófnét, tegye őt kimondhatlan boldoggá, 's ajándékozza arczrajzát kiadandó zsebkönyve czimképeül. — Emmi gondolkodik, elpirul, a' szép fiatal ur esdekel; — Emmi enged, a' zsebkönyv megjelenik, minden könyvárusnál látható; egész ország csak a' czimképet bámulja; a' zsebkönyvre figyelem sem fordittatik, de a' példányok mind elkelnek, 's még mind egyre keresik, 's a' genialis kiadó ur új kiadást határoz, 's csupán a' czimképből csudálatos gazdag lesz. — És még néhány illy magasztas nagyszerű kép vonul-el az álom országába mélyedt boldog jó dáma képzetlapjain. 'S másnap, a' házbér napján, ki mondhatlanul nyugodtan és elégülten ébredt-fel izzadt párnái közt.

Kinek keblén bú nehezül, és sem Isten egyházában, sem lánykája bűvös termében vigasztalást nem talál, feküdjék-le 's aludjék.

IV.

A' színhely, hova most olvasóim lépnek, igen-piszkos. — „De castis omnia casta!“ — az az tisztáknak minden tiszta. A' regéirő képeinek pedig élethűknek kell lenni.

E' hely sokkal ismeretesb Pesten, mintsem hogy ujmutatás után is ne tudnók annak jelentőségét: de minthogy, nem ez egy, hanem számtalan az illy pestises barlang, igaztalannak vélem, ez egynek homlokára a' bitőjelt.

A' terem gőzös levegőjében csak alig pislognak a' fadgyú-gyertyák; füstfellegek vonulnak-el a' barna falak mellett a' többszörösen leplezett ablak közelébe némi vágygyal, szabadulhatni e' rothadt tartalmú üregből. — Néma csend uralkodik. Négy öt asztalka mellett gépnemű egyének ülnek, izzasztó munkába merülvék. A' munkások körül feszültségig kíváncsi szép fiatalság tanul életbölcsséget, t. i. más kárán tanulni, megbeesülni sajátot, zabolázni szenvedélyt, ismerni kétségbeesést 's a' t. — A' középső asztalnál halvány magas szőke ifjú ül; szájában tajtpipa, kezében két kártya, mellyeknek felsőjével az alsóbbat letakarva lassan, 's fennakadt lélekzettel huzogatja azt alább, meg alább, készítgetve mintegy ön magát végetlen öröm, vagy végetlen búra. — Most — most — a' kártya lepattant.

„Kettő! — nyögé az ifjú.

„Négy! — kiálta a' banquier.

„S az ifjú ember pénze a' közép fa-tálba vegyült a' többi rablott javak közé, 's ennek izmait és minden tetemét kínos görcs futá keresztül; szeme akaratlanul pénze után nyomult, kísérve mintegy örök nyugalomba egykori barátjait. Arczvonalmain keserű zavar űlt, 's tekintete nyugpontot nem talált.

„Hagyja ön abba — a' szerencsét nem lehet üldözni! — sugá egy hátnemegetti az ifjúnak.

„Kicsoda az? ki mer akaratomba avatkozni?“ — dörgé ez.

„Csak gróf Zámolyi!“

„Csak? — utánzá gunynyal az ifjú — no hát tudja-meg ön, ha gróf Zápolyi chinai császár volna is, az ablakon vetem-ki, ha bátorodik tetteimbe avatkozni.“

„Csendre Szalah ur!“ — kiáltá a' többi vendég.

„Szalah!“ — mondá vontatva a' gróf —

Ez visszanézett a' grófra, de arczán semmi sértőt nem látva, — boszúsan veté magát székére 's hallgatott. — Végre a' pénz előle elfogyott, 's Lajos — reszketve nyult oldalzsebébe tárczája után — 's gróf Zámolyi és Falkay jól látták, hogy utósó papir-pénzét vevé elő. — A' kártya fordult; 's a' pénz veszve volt. — Lajos nyngtalanul mozgott székén, ismét elővévé tárczáját, 's új papírt tett marka alá. — A' kártya kiosztatott; Lajos vesztett, 's a' marka alatti jegyet dühösen dobá a' tálba. — A' banquier kitará a' jegyet, 's az — — egy vén sorsjegy volt.

„Mit tesz ez? — kérdi gunynyal.

„Azt, hogy ön mindenemet elnyeré — hogy semmim sincs, 's hol semmi nincs, ott Isten sem vehet valamit.“

„De ön tett, vesztett, 's én azt követelem.“

„Majd a' más világon!“ — mondá felkelve.

„Addig ki nem megy! — vesse-le öltönyét, vagy! — 's e' pilanatban ezüstös pipáját ragadá-ki szájából.

Lajos dühösen ugrott a' más oldalra, 's egyik kezével a' banquier torkát ragadá-meg, másikkal pipáját igyekezett vissza szerezni.

A' zavar, láрма általános lett. —

„Csendesen uraim!“ — kiálta egy barna magas ifjú. Szemei haragot szikráztak, 's ereje utat csinált Lajoshoz.

„Mennyi önnek követelménye?“

„Húsz pengő!“

„Itt van! — Szalah ur, ha eljő hozzám éjszakára, szívesen látom!“

„Nem úgy uraim! — szólla közbe a' gróf. — Ön aligha nélkülözheti olly könnyen pénzét. — Im itt van tulajdona! — Szaláh ur, ha előbb megsértettem, e' tettem legyen békebiró köztünk. — Ez nem ajándék; mert a'jándékkal újlag sérteném: ez kölcsön, mit ön annak idejében visszaadand. — Szolgájok uraim!“

A' meglepetés, valamint e' jelenet nem köznapivolt. — Lajos alig tudá, mi körülé történék. A' gróf elment, mielőtt pénzét visszautasithatta volna. — A' barna ifjú még ugyan ott állt, kezében a' visszaadott bankók; de ezt még kevésbbé ismeré, mint amazt, 's helyzete ellenében igen kényes, igen kinos volt; szólni nem tudott.

„Ama galád gróf szándékomat megghiúsítá; 's ön, mint arczárol olvasom, lakomat el nem fogadja — mondá az ismeretlen — nemde?“

„Nem!“

„Tudtam!“

„Igen? — különös! — 's én szétzuzhatnám agyamat ennyi szégyen miatt. — 'S önnek neve?“

„Miért azt?“

„Az ördögbe is — csak tudnom kell, ismeretlenül kinyujt egy aljasultt gonosznak segedelmet?“

„'S van különbség az ismertt 's ismeretlen baráttól jött segély között?“

„Az nincs — de nevét uram, nevét, ha örültté nem akar tenni!“

„Okom, miért titkolnám vagy szégyelném azt, nincs; nevem — Sárói Endre.“

„Eszelős különcz! — mormogá Lajos — miután egy órane-gyedig bámult az ajtóra, mellyen ismeretlen barátja eltűnt — 's nyomorú pénzét, alamizsnáját — hah — itt hagyá. — — Hm! — — illy gunypénz szerencsés szokott lenni — mondá kis szünet mul-va. — Uram, kártyát!“ — dörgé a' banquierra. — Ez hosszan né-zé-meg; de látva a' feltárt bankót, engedett, 's Lajos nyert, is-mét nyert — 's még nem folyt-le egy óra a' mulandóság homályá-ba, midőn Lajos egy pár ezerrel gazdagabban hagyá-el e' bünfészket.

V.

„Ho ho! — mondá ütközben Falkay — ön ma különösen jól játszá szerepét — most már nagybátya, anya, testvér mind le vol-nának kötelezve — még csak bejárás a' házhoz, 's azután“ —

„'S azután?“ kérdé szivdobogva a' gróf.

„Azután — a' pokolba is! még annyira sem terjed képzelő tehetése? — azután, egészítse-ki a' regét; építsen mennyországot; romboljon-le várakat, melyek ártatlanságból épültek, vagy akaszsa-fel magát — mormogá félre — 's én majd okosabban használok az alkalmat!”

A' tanács használt; mert a' gróf képzelődésbe merült, 's bátran elhihetjük, hogy igen-igen boldog volt.

Falkay azonban egy igen ismeretes barátját karon fogta. Ez Zampából egy dalt fennhangon énekelt, utjokból minden kitért, 's ők a' vácsi 's leopold-utszán keresztül a' molnár-utzába haladtak.

„Itt vagyunk!” — mondá Falkay, egy házikó előtt megállva.

Szalahné észrevevé őket — „O ég! — kiáltá — bizonyosan a' gróf és F...” De annyira reszketett örömében, hogy e' kedves nevet ki nem mondhatá, vagy tán nem is akará kimondani, nehogy valaki elsajátítsa. — Főköttjét, öltönye ránczait igazgatá, asztalt törle, a' pamlag-vánkosról egy pehelykét fuvott-le, 's a' cselédleánynak kiáltá — „miért nem még? — miért nem mondod nekik, hogy itt lakom! — hogy' lehet valaki illy otromba? Istenem, ott állnak künn e' hidegben!”

„Alázatos szolgája, nagysád!” — mondá Falkay.

„Alázatos szolgája, nagysád! — mondá a' másik, a' nagysád szócskát, mennyire csak lehetett megnyomva és elhúzva.

Szalahné meghajtá magát, mosolygott, ismét meghajtá magát, és megjegyzé, hogy a' másik urat nincs szerencséje —

„Ismerni — mondá Falkay — a' veszteség övé — nem igaz Vizi ur?”

„Egészen enyim!” — mondá Vizi.

„Mi ezt sokszor sajnáltuk, nemde Vizi?”

„Rettenetesen, Falkay ur!”

„De most a' szerencse, melly után annyit epedtünk, pártunkon van — nemde Vizi?”

„Ugy van — Falkay ur — hogy' lehetne másképp?”

„S most hogy a' társalgási szabályokat megtartsuk, nem vagyok tisztában, úgy jelentsem-e be magamat, mint Falkay, vagy mint gr. Zámolyi barátja.”

„Gróf Zámolyinak 's barátjának, valamint Falkay urnak is nincs nálam ajánlatra szükségök.”

„Én magamon kívül vagyok örömemben — monda Falkay — miközben igen szorosan a' dáma mellé ült. — Valóban örülök, hogy asszonyságod előtt olly magas véleményben áll barátom. O, a' gróf határ nélkül boldog lesz, ha ezt meghallja. — Foglaljon helyet Vizi!”

„Az én jó véleményem — mondá a' dáma, boldog álmai közt, 's hogy egy kissé finom is legyen — a' gróf előtt kis jelentőségű!”

„Kis jelentőségű? — kiáltá Falkay — Vizi! milly jelentőségű Szalahné asszonyság jó véleménye a' grófról?”

„Milly jelentőségű?”

„Hát nem a' legnagyobb jelentőségű?”

„Ugy van — a' legnagyobb jelentőségű!”

„Hiszen nem lehet ismeretlen Szalahné asszonyság előtt azon végetlen benyomás — mondá Vizi — melyet a' kecses leányka “

„Vizi, gondolja-meg ön!” — szakasztá félbe Falkay.

„Falkay urnak igaza van — susogá kis szünet után Vizi — nem kellene róla beszélnem; köszönöm Falkay ur!”

„Igazán — gondolá magában a' dáma — illy gyöngédséget soha sem láttam.”

(Folytatása következik)

HAZAI HIRLELŐ.

Gyászhir. Sümeghen (Zala megyében) jan. 7-kén négy napi torokgyuladás következtében szenderült-el boldogabb életre, léte viritó korában, 24-ik évében, t. Vajda Amalia asszonyság, t. Kisfaludy Sándor urnak, honunk nagy nevű litteratorának 's jeles hazánkfiának hitese. Férje, szülői 's testvérei méltán kesergik a' mindenkitől tisztelt asszonyságnak illy korán történt elhunytát.

Magyar Casino horvát országban. — Zágrá bban a' Tageblattszerint folyó hónap 1-jén nyitattott-meg a' magyar casino.

PESTI VIZSGÁLÓ.

Hírszekerény. — Az idő farsangi tréfát űz velünk; pedig ha tudná, milly sok embernek nincs kedve farsangolni 's enyelegni, bizonyosan ő is okosabbat tenne. A' jan. 4-től kezdett hóolvasztó lágy idő 's reá következett nagy esők közben egész 8-ki estig Chronos ur köpönyegét mutogatta, 's már a' Duna áradóban volt, és az átjárás rajta a' hid felett félig jegen félig csónakon történt. 9-én Chronos ur ismét bundáját rántá elő, csipős éjszaki szelet és fagyot, estve, és 11-kén hajnalban kevés havat, de ezután ismét lágyabb időt küldé. Az emberek pedig úgy megörültek az új fagynak, hogy a' jégváti gyakorlott utakat újra felkeresték, 's mint az előtt futának keresztül kasul rajtok. 11-én estve 's egész éjjel valamint 12-én egész nap újra eső állott-be, az emberek pocsolyákon keresztül lábaltak Dunánk jegén. A' rögtön lágy idő 11-i éjjel 's 12-én estve felé kissé alább mozdítá a' budai parthoz közelebb álló dunajeget; minek következtében a' jégnek eltakarodását nem sokára várhatjuk.

Uj esztendőnk első két hetében (mint télen 's farsang körül közönségesen történik) egykét pesti ház belsejében gyuladás volt, tetemes kár nélkül. Jan. 10-én délben a' Wurm házi egyik raktárban volt nedves gabna olly forrásba ment által, melly azt végre meggyulasztá, de fürge segédkezek e' bajon is hamar segítettek.

A' pestmegyei takarékpénztári egyesület ugyan jan. 10-én délelőtt tartá ezen esztendőben második közgyűlését t. Simoncsics János alispán ur elnöksége alatt a' megyeház nagy teremében, hol többek között felolvastatott a' számadások vizsgálatára kinevezett küldöttségnek jelentése, mellyben a' számadások és azoknak kezelésével teljes elégedését jelenté-ki.

Farsangunk ugyan e' napon pompásan kezdődött a' redutterekben. Az első redutmúltság most 17-én; a' kereskedői casino első bálja 19-én lesz.

Nemzeti színházunkban az országos választmány biztossága élénken foglalkodik a' leltárak készítése és mindennemű szükséges rendeleték tételével. — Schodelné assz. még Pesten van, mert egy idő óta beteges. Egy hazafi, ki nemzete becsületét szint' ugy szíven viselé, mint mindenikünk, 's ki az ember gyengéjét szintén képes ugy mint az érdemet felfogni, és mindeniknek tulnyomóságát megítélni, ki az embernek ugy, mint a' művészetnek egyiránt barátja, ki végre nemzeti színházunk jólétén ugy, mint haladásán mindenkor igaz hazafisággal örvendett, 's annak virágzását folytonosan ohajtja, Schodelné asszonyt uj esztendőnk elején egy drága brilliant emlékgyűrűvel ajándékozá-meg.

Magyar hirlapjaink közül az Erdélyi Híradó velin papiroson jelent-meg. A' „Múlt és Jelen“ lapjait még jan. 11-kén nem láttuk. Ta—ry.

KÜLÖNFÉLE.

A' hiúság, próbán. — Le Tellier Louvois, rheimsi egykori érseknek rang és születésbeni tulságos hiúsága egész franczia országban híres volt. Ez többek között, következő esetben, igen furesán mutatkozik.

Az udvartól több év óta távol tartózkodó 's berri-kerületből visszatérő és Versaillesba utazó A*** herczeg kocsija felfordult, 's eltört. Csipős hideg volt, 's azt mondák, hogy a' kocsit két óra alatt nem lehet kiigazítani. A' herczeg, ki egy előfogatot láta állani, kérdé: ki számára rendelteté az — 's válaszul nyeré, hogy a' rheimsi érsekre vár, ki szintén Versaillesba utazik: inasait azonban előre küldé, 's csak egyet tarta-meg magánál, kire ráparancsolt, hogy magát ne láttassa, mielőtt ő kívánja.

Az érsek megérkezik. Mig befognak, a' herczeg az érsek egyik emberére bizza, hogy urától kocsijában, egy becsületes ember számára, kinek kocsija eltörött, 's azon kellemetlen helyzetben van, hogy kocsija kiigazítása miatt két óráig kell várakozni, egy helyet kérjen. Az inas a' bizományt teljesíti.

Érsek. De kicsoda ő? Rangbeli ember?

Inas. Ugy látszik, monseigneur. Legalább külseje olyan, mint becsületes emberé.

Érsek. Mit nevezsz te becsületes embernek? Jól van-e öltözve?

Inas. Egyszerűen, monseigneur, de tisztán.

Érsek. Vannak emberei?

Inas. Gondolnám, igen, monseigneur.

Érsek. Menj, kérdezd-meg.

Inas (elmegy 's visszajő) Monseigneur, előre küldé őket Versaillesba.

Érsek. Ez már valami, de még nem minden. Kérdezd-meg, nemes ember-e?

Inas. (elmegy 's visszajő) Igen, monseigneur; ő nemes ember.

Érsek. No, nem bánom, jöhet; meglássuk kicsoda.

A' herczeg közeledik, 's meghajtja magát: az érsek fejével bólint 's a-lig mozdul-meg, hogy egy kis helyet adjon, végre a' Lajos-keresztet észre-veszi 's mond: „Uram! sajnálom, hogy megvárakoztatám önt: de kocsimban senkinek sem adhatok helyet, ki semmit sem mutat; ebben ön nekem igazat adand. Azonban hallom, ön nemes ember, 's mint látom, szolgált.”

Herczeg. Igen, monseigneur.

Érsek. 'S Versaillesba utazik?

Herczeg. Igen, monseigneur.

Érsek. Valószínűleg a' bureauban vannak dolgai?

Herczeg. Nem, semmi dolgom a' bureauban, csak köszönetemet akarom nyilvánítani.

Érsek. Kinek? a' louvoisi herczegnek?

Herczeg. Nem, monseigneur, a' királynak.

Érsek. A' királynak? (Hátrább vonul, 's valamivel több helyet ad) Tehát a' királynak kevés idő előtt kegyét tapasztalá?

Herczeg. Nem, monseigneur. De ez hosszas történet

Érsek. Mindegy, beszélje-el.

Herczeg. Két év előtt leányomat egy férfihoz adám nőül, ki ugyan nem gazdag (az érsek az előbb adott helyett visszafoglalja), de előkelő házból való. (Az érsek a' helyet ismét visszaadja.) A' királyt a' házasság érdeklé (az érsek annyi helyt ad, mennyit csak lehet), 's a' legelső megürülendő kerületi hivatalt vömnek ígérni kegyeskedék.

Érsek. Hogy? kerületi hivatalt? hihetőleg valami csekélyt? mellyik városbelit?

Herczeg. Nem városbelit, monseigneur, egy tartományét.

Érsek. Egy tartományét, uram, (a' kocsí szegletébe nyomja magát) egy tartományét?

Herczeg. Igen, 's egy ilyen most meg fog ürülni.

Érsek. 'S mellyik?

Herczeg. Az enyim, a' berri kormány-kerület, mit vömnek akarok átengedni.

Érsek. Hogyan, uram, ön a' berri kormányzó? Ön hát A*** herczeg? (ki akar szállni). De, monseigneur, miért nem mondá ezt meg mindjárt? Ez hihetlen! De ugyan kicsoda zavarnak tesz ön engemet ki! Ezer bocsánatot, hogy megvárakoztatám herczegségedet! — Hogy az a' gazember inas is nem mondja — csak azon örülök, hogy herczegséged szavára elhivém, hogy nemes ember; annyin mondják magukat annak a' nélkül, hogy azok volnának — Ah monsigneur, én egészen megszágyenülve vagyok!

Herczeg. Nyugodjék-meg monseigneur. Bocsássa-meg inasának, hogy engem csak mint becsületes embert jelentett-be, 's önt azon zavarba hozá, hogy egy család nélküli katonát kocsijába fogadott Bocsásson-meg nekem is, ki hogy kocsijába ülhessek, nemzetségfámat önnek azonnal elébe nem tartám.

KONDOR ÜDÖN.

Szerkeszti Mátray Gábor, halpiacson, Dencs-ház, 56-dik sz. a.

Nyomatik Trattner-Károlyi' betűivel, angol vas-sajtón
uri. ut s z a 453.